

«Η κρίση «μολύνει» την ανεμελιά των παιδιών»

Η συγγραφέας παιδικών βιβλίων Ιωάννα Μπουλντουμή, μιλά στην «Πρωινή»

Συνέντευξη στην Κική Κολοβέρου

Μόλις πριν τρεις μέρες, η συγγραφέας παιδικών βιβλίων Ιωάννα Μπουλντουμή, παρουσίασε στους λιλιπούτειους φίλους της στην Αρχαία Ολυμπία στο πλαίσιο της 3^{ης} γιορτής βιβλίου, το νέο της «παιδί» με τίτλο «Έξω απ' τα δόντια» από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Σήμερα, σας παρουσιάζουμε, μια μίνι συνέντευξη της, στην οποία μιλά για το πώς ξεκίνησε η επαφή της με τη λογοτεχνία αλλά κυρίως για τη σχέση που έχει αναπτύξει μέσω των βιβλίων της με τα παιδιά.

Τα παιδιά, που όπως η ίδια τονίζει, την εποχή της κρίσης, ωριμάζουν και κοινωνικοποιούνται γρηγορότερα, προβληματίζονται εντονότερα και αυξάνουν τα «γιατί» και τους φόβους τους «μολύνοντας» άδικα την ανεμελιά τους. Απέναντι σε όλα αυτά, υποστηρίζει πως τα βιβλία βοηθούν, καθώς προετοιμάζουν το παιδί για τη μετέπειτα εφηβική ή και ενήλικη ζωή και για έναν κόσμο που δεν είναι ιδανικός όπως στα παραμύθια...

Επιπλέον, ως συντάκτρια στο παιδικό περιοδικό «Ερευνητές» της εφημερίδας «Καθημερινή» σχολιάζει το αιφνιδιαστικό «λουκέτο» στην ΕΡΤ υποστηρίζοντας ότι ήταν ο μοναδικός ίσως φορέας που προσέφερε πολυφωνία και θεματική ποικιλότητα και τώρα πια, λείπει...

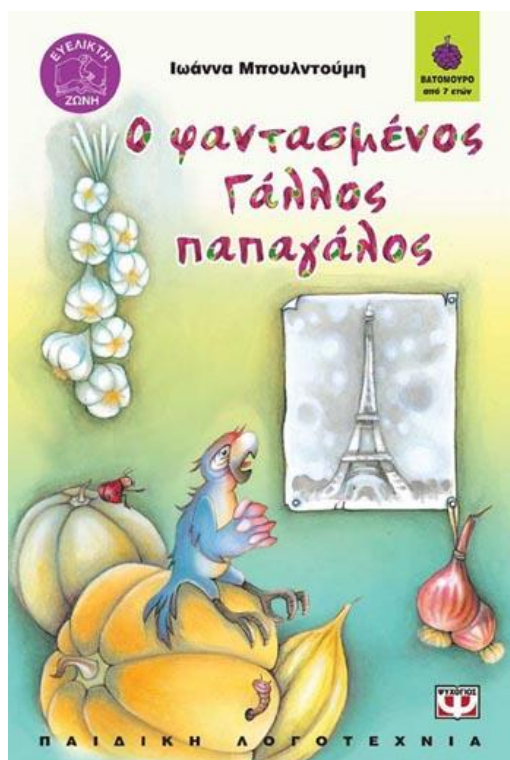
Κυρία Μπουλντούμη, πώς ξεκίνησε η επαφή σας με τη λογοτεχνία;

«Με τη λογοτεχνία έχω μια σχέση ζωής: από πολύ μικρή ως αναγνώστρια και τα τελευταία τρία χρόνια και ως συγγραφέας. Κι όσο περνάει ο καιρός, αυτή η σχέση γίνεται όλο και περισσότερο ανάγκη, όλο και περισσότερο «αέρας» που με βοηθάει να βρίσκω τις ανάσες μου σ' αυτό το «πνιγηρό» περιβάλλον που ζούμε».

Είναι εύκολο ένας μεγάλος να αγγίζει τη θεματολογία και το ενδιαφέρον των παιδιών;

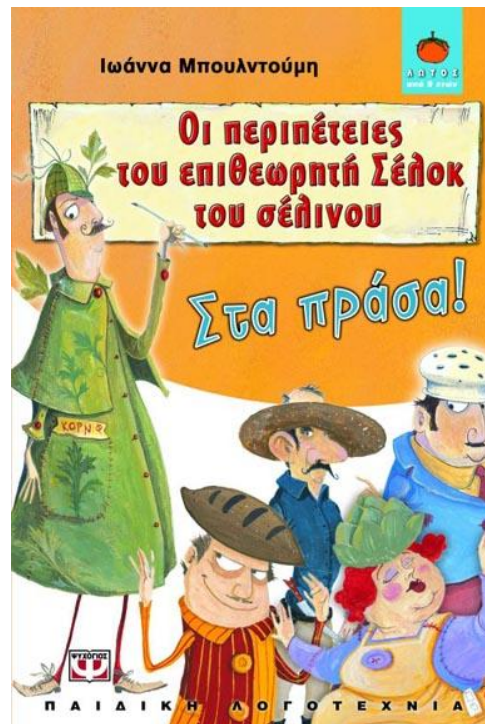
«Ένας συγγραφέας, ένας ζωγράφος, ένας γλύπτης, ένας συνθέτης αντιμετωπίζει την ίδια πρόκληση: να κερδίσει το ενδιαφέρον του κοινού στο οποίο απευθύνεται. Όσον αφορά στην παιδική λογοτεχνία όμως, υπάρχει μια μεγάλη ιδιαιτερότητα: το παιδί είναι τελικά πιο αυστηρό στα κριτήριά του και πολύ πιο αυστηρό όταν εκφράζει τη γνώμη του. Μπορεί την επιλογή ενός βιβλίου να την κάνει τις περισσότερες φορές ένας ενήλικας για ένα παιδί, όμως εκείνο αποφασίζει αν του αρέσει ή όχι, αν θέλει ή όχι να το ξαναδιαβάσει, αν θα πει στους φίλους του ή όχι να το διαβάσουν κι εκείνοι κλπ. Βασικά, τα βιβλία που απευθύνονται στα παιδιά πρέπει να έχουν... υψηλό δείκτη προστασίας από την πλήξη: όσο ενδιαφέρον κι αν είναι το θέμα ενός βιβλίου, αν είναι γραμμένο με έναν τρόπο επίπεδο ή ακόμα χειρότερα διδακτικό, το παιδί θα το ξεχάσει στο ράφι της βιβλιοθήκης του – αν καταφέρει ποτέ να το διαβάσει όλο!»

Τα βιβλία σας «Έξω από τα δόντια», ο «Ονειροσυλλέκτης», «Ο φαντασμένος Γάλλος παπαγάλος» και «Οι Περιπέτειες του Επιθεωρητή Σέλοκ του Σέλιου», «ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ - ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΣΕΛΟΚ ΤΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ 2», κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Ψυχογιός» και σημειώνουν μεγάλη απήχηση στο αναγνωστικό κοινό. Μιλήστε μας γι' αυτά τα βιβλία και τις ηλικίες στις οποίες απευθύνονται.

«Ο Φαντασμένος Γάλλος Παπαγάλος» απευθύνεται σε παιδιά από 7 ετών και πάνω, αν και το διαβάζουν και μικρότερα παιδιά. Έχει να κάνει με έναν παπαγάλο που αναστατώνει ένα κατάστημα κατοικίδιων ζώων με την υπεροψία του που απορρέει από την ευγενική καταγωγή του.

Έρχεται όμως η στιγμή που αποκαλύπτεται η αλήθεια και τα υπόλοιπα ζώα τον βάζουν στη θέση του. Όπως καταλαβαίνετε μιλάει ουσιαστικά για μια κακή συμπεριφορά που τα παιδιά πρέπει να αναγνωρίζουν στο περιβάλλον αλλά και τον εαυτό τους και να την αποφεύγουν.

«Οι περιπέτειες του επιθεωρητή Σέλοκ του σέλινου» αποτελεί μια σειρά παιδικών αστυνομικών περιπετειών, με πρώτη το βιβλίο «Στα πράσα» και δεύτερη το «Μυστήριο στο Υπουργείο Εθνικής Βιταμίνης» που έχει ως πυρήνα του τη σωστή διατροφή. Απευθύνονται σε παιδιά από 9 ετών και μέσα από τις σελίδες τους παρακολουθούμε τις περιπέτειες ενός δαιμόνιου ντετέκτιβ που είναι μεν σέλινο, αλλά δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από τις ικανότητες ενός επιθεωρητή με σάρκα και οστά. Καλείται να δώσει λύση σε φαινομενικά δυσεπίλυτα μυστήρια και πάντα τα καταφέρνει, με όπλα του ένα σημειωματάριο από συσκευασία κορν φλέηκς, ένα υπηρεσιακό αγγούρι γεμάτο όχι με σφαίρες αλλά σπόρους, και πολύ χιούμορ».

Παιδική λογοτεχνία και σημερινή εποχή. Πόσο συντελεί ένα προσεγμένο και με πλούσιο λεξιλόγιο βιβλίο στη διαπαιδαγώγηση και διεύρυνση των πνευματικών οριζώντων ενός παιδιού;

«Θα σας κάνω κι εγώ μια ερώτηση: τι είναι καλό παιδικό βιβλίο σήμερα και πάντα; Όχι τι σημαίνει, αλλά τι είναι. Πιστεύω πως το καλό παιδικό βιβλίο, είναι εκείνο που κάνει το παιδί να θέλει να διαβάσει περισσότερο και περισσότερα βιβλία. Μέσα από αυτή τη διαδικασία λοιπόν, το παιδί θα συναντά καινούργιες λέξεις, νέες ιδέες, διαφορετικές απόψεις, τρόπους συμπεριφοράς και στάσεις ζωής. Η επαφή με το βιβλίο είναι μια επένδυση που κεφαλαιοποιείται με τα χρόνια, χωρίς όμως αυτό να γίνει αυτοσκοπός, δηλαδή δεν αναγκάζουμε το παιδί να διαβάσει για να διαβάσει άρα και να πετύχει τα παραπάνω. Η προσπάθειά μας είναι να εμφυσήσουμε στο παιδί την αγάπη για το βιβλίο, και όλα θα έρθουν από μόνα τους. Ειδικά στην πολύπλοκη και γεμάτη αλλαγές εποχή μας, θεωρώ ότι ένα παιδί πρέπει να έρχεται σε επαφή με όλα τα θέματα που το αφορούν και μπορεί να το κάνουν να γελάει ή να λυπάται, να ελπίζει ή να φοβάται, να σκέφτεται, να προβληματίζεται και να απορεί. Τα παιδικά βιβλία έχουν έναν ιδιαίτερο τρόπο να μιλήσουν για όλα, με έναν τρόπο που δε θα προσβάλλουν ή θα τρομάξουν το παιδί, ίσα-ίσα θα το προετοιμάσουν για τη μετέπειτα εφηβική ή και ενήλικη ζωή του.

Οι αναγνώστες, έφηβοι και παιδιά, λόγω των πολλών ερεθισμάτων (σχολείο, διαδίκτυο, τηλεόραση) είναι πιο απαιτητικοί σχετικά με την επιλογή ενός βιβλίου;

«Το γεγονός ότι υπάρχει απεριόριστη πρόσβαση στην πληροφορία, είναι ταυτόχρονα καλό και κακό. Εξαρτάται από το πώς διαχειρίζεται κάποιος αυτήν την πληροφορία. Ο κανόνας είναι ένας: Η προσωπική εμπειρία και ο πειραματισμός μας σε διάφορα και διαφορετικά βιβλία, διαμορφώνουν τις απαιτήσεις και τα κριτήριά μας ως αναγνώστες. Κι αυτό ισχύει και για τα παιδιά και για τους μεγάλους».

Ποιο είναι το επόμενο βιβλίο που μάς ετοιμάζετε;

«Από τις εκδόσεις Ψυχογιός θα κυκλοφορήσει το παιδικό μυθιστόρημα «Βαρεμαρεστάν» το οποίο και βραβεύτηκε το Δεκέμβριο του 2012 από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά. Έχει να κάνει με την αγάπη μας για τα βιβλία αλλά και με το αναφαίρετο δικαίωμά μας να απέχουμε από αυτά. Τόσο το ένα όσο και το άλλο δεν μπορεί να μας το επιβάλλει κανείς – αυτό είναι το νόημα του βιβλίου και πραγματικά με εκφράζει πολύ».

Ως άνθρωπος που ασχολείται με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (είδα πως γράφετε στην παιδική εφημερίδα ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ της Καθημερινής) πως θα σχολιάζατε το κλείσιμο της ΕΡΤ; Τι σημαίνει αυτό για την ενημέρωση;

«Η χωρίς προκαταλήψεις, ελεύθερη ενημέρωση είναι ένας βασικός πυλώνας της δημοκρατίας. Και ο όρος «ενημέρωση» δεν περιορίζεται στα στενά περιθώρια του δελτίου ειδήσεων. Περιλαμβάνει και τα πολιτιστικά και πολιτισμικά ερεθίσματα, με γνώσεις που δεν ανήκουν στη σφαίρα των άμεσων ενδιαφερόντων μας κτλ. Η ΕΡΤ ήταν ο μοναδικός, ίσως, φορέας που πρόσφερε αυτήν την πολυφωνία και θεματική ποικιλότητα. Κι αυτό μας λείπει τώρα – τουλάχιστον σε όσους την παρακολουθούσαμε. Λυπάμαι που η κακοδιαχείριση, η κομματική αλαζονεία δεκάδων ετών τώρα, το κακώς εννοούμενο «Δημόσιο» εκμεταλλεύτηκε αυτόν τον Οργανισμό που θα μπορούσε, εκτός από ποιοτικός, να είναι και κερδοφόρος. Λυπάμαι που πολύς κόσμος έχασε την δουλειά του, όσο λυπάμαι και για όλους εκείνους του εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα που καθημερινά και κατά χιλιάδες εδώ και μια τετραετία χάνει τη δουλειά και με ελάχιστες πιθανότητες άμεσης αποκατάστασης».

Πώς θεωρείτε πως έχει επηρεάσει η κρίση τα παιδιά; Διακρίνετε κάποιες διαφορές στα παιδιά τα οποία συναντάτε σας παρουσιάσεις σας;

«Οι καιροί που ζούμε είναι πιο πολύπλοκοι, οι εξελίξεις καταγιστικές, τα προβλήματα υπαρκτά. Από την άλλη τα παιδιά σήμερα ωριμάζουν γρηγορότερα, κοινωνικοποιούνται πιο γρήγορα. Άρα ακόμα κι αν η κρίση δεν έχει αγγίξει το δικό τους σπιτικό, έρχονται σε επαφή με άλλα παιδιά που έχουν επηρεαστεί από αυτήν. Πιστεύω πως τα παιδιά προβληματίζονται, τα «γιατί» γίνονται περισσότερα, ο φόβος τους κλιμακώνεται. Αυτό είναι σίγουρα άδικο γιατί «μολύνεται» η ανεμελιά τους, αλλά από την άλλη είναι αναπόφευκτο γιατί τα παιδιά ανήκουν στην κοινωνία και είναι αδύνατο να τα αποκόψουμε από αυτήν και τα καλά και τα κακά της. Στη σωστή ενημέρωση, στην απάντηση των «γιατί», στην προετοιμασία του παιδιού για έναν κόσμο που δεν είναι ο ιδανικός κόσμος των παραμυθιών, συμβάλλουν τα βιβλία. Τα βιβλία ξεπηδούν από την πραγματική ζωή, δεν είναι αποκομμένα από αυτήν. Το ίδιο και τα παιδιά...».

Λίγα λόγια για τη συγγραφέα

Η Ιωάννα Μπουλντουμή μεγάλωσε και ζει στον Πειραιά. Σπούδασε Επικοινωνία και Διοίκηση Επιχειρήσεων κι έχει εργαστεί σε πολυεθνικές εταιρείες και κοινωνικούς φορείς, αλλά και ως ελεύθερος επαγγελματίας. Αυτό που της αρέσει όμως πραγματικά είναι να διαβάζει και να γράφει επίσης, να μιλάει με τα παιδιά ή απλώς να τα ακούει. Γι' αυτό κι από το 1999 γράφει στην παιδική

εφημερίδα Ερευνητές της Καθημερινής. Παράλληλα, αρθρογραφεί και στο περιοδικό Παράθυρο στην Εκπαίδευση του Παιδιού. Όνειρό της είναι κάποια μέρα να ασχολείται μόνο με το γράψιμο. Και τότε, όπως λέει, θα είναι ο πιο ευτυχισμένος άνθρωπος στον κόσμο! Το Δεκέμβριο του 2009 κέρδισε το Β΄ Βραβείο Παραμυθιού από την Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών. Ο ΟΝΕΙΡΟΣΥΛΛΕΚΤΗΣ τιμήθηκε με το 2011 με το Β΄ Βραβείο Παιδικού Μυθιστορήματος του Κυπριακού Συνδέσμου Παιδικού και Νεανικού Βιβλίου. Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν, επίσης, τα βιβλία της Ο ΦΑΝΤΑΣΜΕΝΟΣ ΓΑΛΛΟΣ ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ και ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΣΕΛΟΚ ΤΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ – ΣΤΑ ΠΡΑΣΑ, και Ο ΟΝΕΙΡΟΣΥΛΛΕΚΤΗΣ, ενώ ετοιμάζεται το ΕΞΩ ΑΠ΄ΤΑ ΔΟΝΤΙΑ.